

Aantekeningen uit de nalatenschap van

drs. J.F. van Os

31-12-1925 – 10-04-2021

© 2021 De erven van drs. J.F.van Os
gelicenseerd onder de
Creative-Commons CC BY-NC 4.0 licentie
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.nl>

U kunt

- het werk delen — kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat
- het werk bewerken — herschikken, veranderen en afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

- Naamsvermelding — De gebruiker dient de maker van het werk te vermelden, een verwijzing naar de licentie te plaatsen en aan te geven of het werk veranderd is. U mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- Niet-commercieel — U mag het werk niet gebruiken voor commerciële doeleinden.
- Geen aanvullende restricties — U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Correspondentieadres: Adriaan van Os, email adriaan@adriaan.biz

Burgh Hervormde Kerk
Zie arch. Bolt

Vlissingen, Hervormde Jakobskerk

Voormalige orgels I¹

Het front hiervan met jaartal 1690 stond tot 1911 boven de hoofdingang der kerk

Voormalige orgels II²

1765 besluit nw en fraai o.in koor der Gr.k.³

1769 25/1. Ingebr.neming orgel gemaakt door Albertus van Os-orgel, gekeurd door de vermaarde Groningse organist Jacob Willem Lustig. Het orgel van Van Os had 44 registers en hij kreeg er f 5400.- voor. Hij mocht bruikbaar materiaal uit het oude orgel gebruiken. Het front van het oude orgel met jaartal 1690 bleef (tot de brand in 1911) boven de hoofdingang der kerk staan, het nieuwe kwam in het koor.

1821 en '44 herstellingen (HO) dor Van Sprang

1845 Boekzaal⁴ Het orgel had onder andere kapitale gebreken aan de windkanalen, de windladen en het pijpwerk, vele registers waren zeer zwak van toon of geheel onbruikbaar, zoodat hetzelfde voor de dienst niet voldoende was en groote verbetering behoefde. Vernieuwd door P.M.Sprang alhier, tevens organist der gemeente. Ook enige nieuwe registers. Gekeurd door C.J. van Uije en J.J. de Kanter (*Kauter?*), Middelburg.

1876 belangrijk vernieuwd

(1885) disp. vtK:

Hier fotocopie vtK

1907 schoonmaak en herstel door Van Dam

1911 5/9 kerk en orgel door brand vernield, toren ingestort, disp. was toen (gesproken van een correctie op een vorige (vtK?)):

Hman P16 P8 Hp8 Gh8 Qdn8 O4 F4 O2 Q3 Mxt2,3,4st Co6st T8

Bvm P8 Hp8 Sal8 Viola8 P4 F4 F2 Echo8 Vh8

Ped P16 B16 P8 Ged8 O4 Bz16 T8

3 treden (twee koppels en een waarmee men sterke stemmen kon afzetten). Veel reg. waren gehalveerd. Er waren 44 reg.knoppen Gh en Viola waren in gr.oct. afgeleid van Sal8 en. P16 (Ped) was door Van Sprang gemaakt en stond buiten de kas op een aparte lade. De grootste frontpijp was G der P16 (Man)

Voormalige orgels III

1915 13/5 P. van Dam (fa L.v.D en Z) nieuw orgel⁵, neogotisch, eiken kas (aldus ook het kerkmeubilair) - ontw. arch. Frowein,, sleepladen met pneumatische hefboom, (v.Dam had ook in de Nieuwe kerk verwerkt en voor de brand aan het later verbrande orgel gewerkt). Disp. reeds in 1912 genoemd:

I. P16 B16 P8 Rf8 Fdolce8 Gh8 Vn8 O4 Rf4

Comb.l: Q3 O2 Mxt2,3,4st Co5st8v Bass16 T8

II zw B16 Sal8 Hp8 VdG8 VxC8 Aeo8 P4 Fh4 Wf2 Co3st4v Clar8 Vh8 Trem

Ped P16 Sb16 O8 Ged8 Cello8 Comb.l.: O4 B16 T8 T4 3 koppels

1933 Restauratie (gevolg van schade door verwarming) en disp. wijzigingen (reductie van het aantal 8 voeten) door H.W.

Flentrop⁶ Dispositie zie HO, techn. adviseur K.M. Luyten, Enschede.

1953 Watersnoodramp, waardoor het orgel praktisch onbruikbaar werd.

¹ HO 9, 1 (okt'11) p 4

² HO 9, 1 (okt'11) p 4

³ Literatuur over het Van Os-orgel Hess, Boekzaal, Van 't Kruys, Kluiver II 93, vv. tenzij anders vermeld: HO 8,12, 104 disp. verm. vlgs vtK, en HO 9, 1, 4 (correctie dop vorige disp.). Del in HO overgenomen van C.P.A. Dommisse, *Westpoort te Vlissingen*. Foto bij Kluyvr en tentoons. Luister van het orgel.

⁴ 1845, I 89/100.

⁵ Literatuur Van Dam-orgel HO 9,6 42 (Opdracht en voorlopige dis[.]). 11/2 14 (Hasselaar over bezoek aan Van Dam), 12,9 64, mededeling "Klaar", en beschrijving door Haselaar HO 13,9,63 (dattum ingebruiknemng), Disp. ook bij Kluyver.en HO 30,10,80

⁶ HO 30, 80 en 86 en HO 31,36.

Vlissingen, Hervormde Jakobskerk - vervolg

Huidige orgel

1968 28/6D.D. Flentrop.⁷, adv. Orgelcommissie Herv,k, (Hülsman). Ontwerp kassen J.A. Steketee. Nieuwe balustrade. Labia met bladgoud

Middelburg Hervormde Thomaskapel

Zie arch. Bolt, ook mensuren